

Naturen bakom stängda murar

Professionellas observationer av hur fångar upplever
trädgårdar och gröna miljöer i fängelset

Thomas Grunér

Julen Leandro Aramendia

Simon Store

Examensarbete för Socionom (YH)-examen

Socionom

Åbo 2023

EXAMENSARBETE

Författare: Thomas Grunér, Julen Leandro Aramendia och Simon Store

Utbildning och ort: Socionom Åbo

Titel: Naturen bakom stängda murar – Professionellas observationer av hur fångar upplever trädgårdar och gröna miljöer i fängelset

---

Datum: 2.5.2023 Sidantal: 25

Bilagor: 4

Abstrakt

Fängelser kan vara en stressig plats med få gröna miljöer. Tidigare forskning tyder på att trädgård- och gröna miljöer har en positiv inverkan på fångarnas välmående. Naturen är en plats där fångarna kan återhämta sig mentalt. Att naturen har en återhämtande effekt hos fången är dock ingen självklarhet. Fångarnas upplevelser av gröna miljöer är viktiga för att de ska kunna hjälpa dem att återhämta sig.

I Finland finns det inte tillräcklig forskning om hur gröna miljöer upplevs av fångar. Syftet med denna undersökning är därför att undersöka professionellas observationer av hur fångar upplever trädgårdar och gröna miljöer i rehabiliterande syfte. Fyra professionella som arbetar med gröna miljöer på tre olika fängelser i Finland intervjuades för att samla in datamaterial till denna undersökning. Datamaterialet tolkades sedan med hjälp av innehållsanalysmetoden.

Resultatet visade att gröna miljöer i fängelser i Finland används mera som en sysselsättning för fångar. Även om detta kan leda till att man förbiser gröna miljöers terapeutiska förmåga, tyder resultatet på att gröna miljöer ändå har en terapeutisk betydelse för fångar. Fångars upplevelser av gröna miljöer i fängelset uppdelas i två olika faser. Den första fasen präglas av svårigheter för fångar att slappna av på grund av att de måste lära sig nya arbetsuppgifter. Även om ansvaret som detta medför uppskattas av fångarna, behöver gröna miljöer vara en plats där fångar får slappna av för att den ska kunna ha en återhämtande effekt på dem. När fångar lärt sig arbetsuppgifterna inleds den andra fasen. Gröna miljöer är i den andra fasen en plats där fångar känner sig avslappnade, som väcker fångars nyfikenhet, som har betydelse för dem och till vilken de känner samhörighet.

Språk: svenska

Nyckelord: trädgård, gröna miljöer, kriminellt beteende, rehabilitering

OPINNÄYTETYÖ

Tekijät: Thomas Grunér, Julen Leandro Aramendia ja Simon Store

Koulutus ja paikkakunta: Sosionomi Turku

Nimike: Luonto suljettujen muurien takana - Ammattilaisten havainnot miten vangit kokevat puutarha- ja vihreät ympäristöt vankilassa

---

Päivämäärä: 2.5.2023

Sivumäärä: 25

Liitteet 4

Tiivistelmä

Vankilat voivat olla stressaava paikka, jossa on vähän vihreää ympäristöä. Aiemmat tutkimukset viittaavat siihen, että puutarha- ja viherympäristöillä on myönteinen vaikutus vankien hyvinvointiin. Luonto on paikka, jossa vangit voivat toipua henkisesti. Ei ole kuitenkaan itsestään selvää, että luonnolla on vankiin palauttava vaikutus. Vankien kokemukset viherympäristöstä ovat heille tärkeitä toipumisen kannalta.

Suomessa ei ole riittävästi tutkimusta siitä, miten vihreät ympäristöt vangit kokevat. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on siis selvittää, miten vangit kokevat puutarhat ja viherympäristöt. Tätä tutkimusta varten haastateltiin neljää viherympäristöjen parissa työskentelevää ammattilaista kolmessa eri vankilassa Suomessa. Tämän jälkeen aineistoa tulkittiin sisällönanalyysimenetelmällä.

Tulokset osoittivat, että Suomen vankiloiden vihreitä ympäristöjä käytetään enemmän työtoimintona.

Vaikka tämä voi johtaa vihreiden ympäristöjen terapeuttisen kapasiteetin valvontaan, tulokset viittaavat siihen, että vihreillä ympäristöillä on edelleen terapeuttinen merkitys vangeille. Vankien kokemukset vankilan vihreistä ympäristöistä jakautuvat kahteen eri vaiheeseen. Ensimmäiselle vaiheelle on ominaista vankien vaikeudet rentoutua, koska heidän on opittava uusia tehtäviä. Vaikka vangit ymmärtävät tähän liittyvän vastuun, vihreiden ympäristöjen on oltava paikka, jossa vangit voivat rentoutua, jotta sillä olisi palauttava vaikutus heihin. Kun vangit ovat oppineet tehtävät, alkaa toinen vaihe. Toisessa vaiheessa vihreä ympäristö on paikka, jossa vangit tuntevat olonsa rentoutuneeksi, herättävät vankien uteliaisuutta, joilla on heille merkitystä ja joihin he tuntevat yhteisöllisyyttä.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: Puutarha, Vihreät ympäristöt, Rikollinen käytös, Kuntoutuminen

BACHELOR'S THESIS

Authors: Thomas Grunér, Julen Leandro Aramendia and Simon Store

Degree Programme: Socionom Turku

Title: Nature Behind Closed Walls – Professionals Observations on How Prisoners Experience Gardens and Green Spaces in Prison

---

Date: 2023.5.2

Number of pages: 25

Appendices: 4

Abstract

Prisons can be a stressful place with few green spaces. Previous research shows that horticultural therapy and green spaces can have a positive impact on prisoners' wellbeing. Nature is a place where prisoners can recover mentally. However, nature has not always a positive impact on prisoners. The recovering effect green spaces could have on prisoners, depends mainly on how they experience those green spaces.

There is not enough research regarding how prisoners experience green spaces at prisons in Finland. Therefore, is the goal with this research to find out how prisoners experience gardens and green spaces through professionals' observations. Five experts working at gardens at three different prisons in Finland were interviewed for this research. The data was later analyzed through content analysis method.

The results showed that green spaces in prisons in Finland are used mainly as an occupation for prisoners. While this may lead to overlooking the therapeutical potential that green spaces may have, the results have showed that green spaces still are therapeutical for prisoners. Prisoners' experiences on green spaces are divided into two different stages. Prisoners must learn during the first stage the tasks assigned to the work. Consequently, can prisoners rarely relax during this first stage. Nonetheless prisoners appreciate the responsibility given to them, green spaces should be a place where prisoners can relax and recover mentally. The second stage begins as soon as prisoners have learned the tasks assigned to the work. Green spaces are during this second stage a place where prisoners feel relaxed, which attracts their interest, which has a meaning for them, and to which they have a sense of belonging.

Language: Swedish

Key words: Garden, green spaces, criminal behaviour, and rehabilitation

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Kaplans teori.....	2
2.1	Fascination.....	3
2.2	Att koppla av	3
2.3	Betydelse	3
2.4	Samhörighet	4
3	Livet i fängelset	4
4	Naturen och människan.....	5
5	Trädgårdsterapi.....	6
5.1	Trädgårdsterapi i fängelset	7
5.2	Trädgårdsterapins påverkan	8
6	Trädgårdsarbete	9
7	Green Care.....	9
8	Metod	10
8.1	Metod för datainsamling	11
8.2	Metod för analys av data	13
9	Resultat	14
9.1	Första fasen	15
9.2	Andra fasen.....	16
10	Forskningsetiska begränsningar	19
11	Diskussion	20
12	Litteraturförteckning	23

Bilaga 1 Artikelsökning

Bilaga 2 Dataanalys

Bilaga 3 Intervjufrågor

Bilaga 4 Samtyckesblankett

1 Inledning

Ända sedan barnsben har man hört att det är bra att vara ute i naturen och man blir frisk av att vara utomhus. Till sist blir det en inlärd sanning som alla står bakom. Men hur blir det då för fångar i fängelset, då mycket i deras liv består av begränsningar? Hur förhåller de sig till naturens gröna miljöer och dess läkande kraft? Och på vilket sätt kan man använda trädgårdar och gröna miljöer för att hjälpa den kriminelle i hans rehabilitation?

Gröna miljöer och natur är välkänt för att få en individ att må bättre. Människan upplever naturen som en naturligt lugnande miljö som stillar sinnena. (Greenleaf;Bryant;& Pollock, 2013) Gröna miljöer är de ytor som består av växter, vatten och djur i ett civiliserat område. Dessa kan exempelvis vara parker, bondgårdar, eller skogar. (Göteborgs Universitet , 2023)

Eftersom miljön blir mer teknisk har behovet efter gröna miljöer stigit för individens välbefinnande. Då dessa platser blir allt färre, minskar också platserna för sinnena att få ro och riskerna för sjukdom, utmattning och stress ökar. Naturen är viktig för människors fysiska och psykiska hälsa och de gröna miljöerna är även viktigt för människans livskvalité. (Louv, 2019) Då man har blivit dömd till fängelse är allting mera begränsat och då växer också behovet av lugnande och gröna miljöer.

Stress är väldigt vanligt i dagens samhälle och även fängelser kan vara en stressande miljö. Det har visats att man blir lugnare av att vistas i naturen, blodtrycket sjunker, stresshormoner sjunker och pulsen blir långsammare. (Robild & Christensen , 2010 , s. 18)

Syftet med denna studie är att undersöka de professionellas observationer av hur fångarna upplever trädgårdar och gröna miljöer i rehabiliterande syfte, för att få svar på följande frågeställningar:

- På vilket sätt används trädgårdar och gröna miljöer till målgruppen?
- Hur upplever fångarna trädgårdar och gröna miljöer i rehabiliterande syfte?

I vår undersökning som behandlar ämnet strävar vi efter att göra ett arbete som kan gynna framtida undersökningar och utvecklingsplaner som involverar ämnet. Målet är även att kunna använda kunskapen inom ämnet som ett arbetsverktyg i vårt framtida yrkesliv som professionella socionomer. Rehabilitering är inom kriminalvården de åtgärderna som syftar på att ge individen möjligheten att återvända till ett liv i frihet (Ericson, 2012)

Det är viktigt att veta om hur fångarna upplever verksamheten och hur verksamheten kan hjälpa en individ som har eller haft ett kriminellt beteende, för att integreras tillbaka till samhället och för att ta reda på hur det har hjälpt dem. *Kriminellt beteende* är ett avvikande beteende hos individen som förändras över tiden. Kriminellt beteende är ett paraplybegrepp som innebär en mängd olika beteenden (Ekbom, Engström, & Göransson, 1999, s. 14). Vi har även valt att fokusera på Finland när det gäller intervjun och dess resultat, men bakgrunden och teorin till detta arbete är internationellt för att få en bredare kunskap samt för att det inte har utförts mycket forskning om ämnet i Finland.

EBSCO, Google Scholar och Springer har använts som databaser till artikelsökningen. Aktuellt material var från året 2018 och framåt. Det visade sig vara utmanande att hitta vetenskapliga artiklar från Norden, och artikelsökningen har därför inte avgränsats till endast ett visst område. Bilaga 1, ”artikelsökning”, är en sammanfattning av hur artikelsökningen gjordes. Utöver information från de ovannämnda databaserna har materialet till denna undersökning samlats från aktuella böcker och webbsidor.

2 Kaplans teori

Den teoretiska utgångspunkten i detta examensarbete är Kaplans teori, Attention Restoration Theory, som innebär att mental utbrändhet och koncentration kan förbättras om man spenderar tid utomhus (Ohly, o.a., 2016). Denna teori utvecklades i början av 1990-talet, en tid som karakteriserar av en snabb samhällsutveckling som ledde till att man spenderade mer tid inomhus (Ackerman, 2018). Hjärnans kapacitet att fokusera på en uppgift eller stimulans kräver att hjärnan anstränger sig för att ta in intrycken. Om man är i naturen är det inte lika krävande för hjärnan att hantera intrycken. Det hjälper därav individen att återhämta sig. (Ohly, o.a., 2016)

Kaplans teori grundades av paret Stephen och Rachel Kaplan utifrån deras studie om människor som varit utsatta för regelbunden stressbelastning. De människorna ska sedan ha påvisat en förbättring med hjälp av naturen. Paret Kaplan insåg att förbättringen beror på det helande inflytandet som gröna miljöer har på människans kognitiva funktioner. Resultatet visade att människan återhämtar sig ifrån stress bättre när de är i grön miljö, då hjärnan kan koppla av från det som orsakar stress. (Nilsson, 2009, s. 10)

Kaplan antyder att omgivningen behöver ha fyra faktorer för att den ska ha en återhämtande effekt hos individen (Ohly, o.a., 2016). Mental återhämtning kan uppnås genom sömn, men

det är även möjligt att uppnå den i vaket tillstånd. Dessa fyra aspekter är enligt Attention Restoration Theory (ART) fascination, att koppla av, betydelse och samhörighet. (Kaplan , 1995)

2.1 Fascination

Fascination gör att den riktade uppmärksamheten är frånvarande. Naturen och gröna miljöer innehåller fascinerande stimuli som tryggar nyfikenheten. Detta innebär att individen lägger märke vid annat som inte är deras vardagar. Kaplan kallar små händelser som med sina estetiska egenskaper fångar uppmärksamheten för ”mjuk fascination”. (Kaplan , 1995)

Individen ska ha tillgång till den information som behövs för att kunna njuta av den. Det vill säga, individen behöver inte leta efter information för att naturen ska ha en mening för hen. (Ackerman , 2018)

2.2 Att koppla av

Vid återhämtningsprocessen ska individen kunna koppla av från sina tankar och vardag. Individen kan koppla av fysiskt och psykiskt. Det ideala för en bättre mental återhämtning skulle vara att individen skulle kunna koppla av både psykiskt och fysiskt. I en miljö där individen inte behöver vara uppmärksam, kan den riktade uppmärksamheten återhämtas. (Kaplan , 1995)

Individen ska kunna befinna sig i en miljö som inte medför risk för individen. Hen ska kunna känna sig trygg i naturen och inte anstränga sig mycket för att kunna sammankoppla med naturen. (Ackerman , 2018) Individen ska befinna sig i en plats som saknar stressframkallande faktorer. Hen ska kunna befinna sig i den så kallade ”dagdrömmen”. (Kaplan , 1995)

2.3 Betydelse

En miljö som har betydelse för individen och som individen kan associera med gamla minnen kan bidra till mental återhämtning. En miljö som har betydelse för individen kan leda till skapandet av en känsla av fascination hos hen, som kan i sin tur förenkla avkopplandet från vardagen. (Kaplan , 1995)

Naturen ska även vara enkel i den mening att individen inte ska behöva anstränga sig mycket för att den ska kunna ha en betydelse för hen. För att individen ska kunna njuta av naturen, ska hen lätt kunna hitta en betydelse som den miljön hen befinner sig i har för hen. (Ackerman , 2018)

Individen ska inte känna sig tvungen att befinna sig i naturen. Naturen är en plats där hen gärna befinner sig i och naturen ska även uppfylla hens förväntningar. Individens förväntningar och det hen upplever ska inte avvika från varandra. (Ackerman , 2018)

2.4 Samhörighet

Individen ska kunna utföra de aktiviteterna som önskas i naturen (Kaplan , 1995). Hen ska känna samhörighet till naturen. Att känna samhörighet är inte samma sak som att engagera sig i något. Att engagera sig i en aktivitet innebär att man utvecklar nya förmågor och man känner sig sällan avslappnad när man utvecklar nya förmågor. (Ackerman , 2018)

Naturen ska vara enkel och individen ska inte behöva bemöta svåra situationer när hen befinner sig i den (Ackerman , 2018). Individen ska kunna lägga hela sitt fokus på naturen, utan att detta störs av andra svåra situationer (Kaplan , 1995).

3 Livet i fängelset

I Finlands fängelser är fångarnas livskvalitet, förtroendet för systemet och det sociala stödet medelmåttligt. Enligt professor Juho Saari från Tammerfors universitet är livskvaliteten sämre i fängelserna i jämförelse med resten av befolkningen. (Saari, 2021)

Enligt Hannu Lauerma har 90% av fångarna i finländska fängelser en psykiatrisk diagnos, vilket är 5 gånger mer än majoritetsbefolkningen. Lauerma säger att i fängelser i Finland har 25% av fångarna blivit diagnostiserade med ADHD i barndomen och 33% av fångarna har dyslexi. Läs- och skrivsvårigheter förekommer bland fångar mer än både ADHD och dyslexi i finska fängelserna. De matematiska kompetenserna för fångarna i finska fängelserna är svagare än bland medeltalet av majoritetsbefolkningen. Enligt Lauerma är det endast en liten procent av fångarna i de finska fängelserna som är helt och hållet psykiskt, somatiskt och på alla andra sätt friska. (Lauerma, 2007)

Finland har de lägsta antalet fångar i Europa. Finland har både öppna och slutna fängelser. *Öppna fängelser* ger möjlighet för fångarna att förbereda sig för friheten. För att placeras i

ett öppet fängelse behöver fången förbinda sig till olika slags villkor som till exempel drogfrihet och vissa fångelser har även elektronisk övervakning. Om någon skulle bryta emot de villkoren blir personen tvungen att flyttas till ett slutet fängelse. Det är upp till fången och hans motivation om hen vill leva enligt de öppna fångelsernas regler och den större friheten som de erbjuder. (Byman , 2022). *Stängt fängelse* är ett fängelse där det finns fysiska barriärer som hindrar fången att lämna eller rymma från fångelset (mtvuutiset, 2011).

4 Naturen och människan

Att vara i kontakt med naturen gynnar människor på ett positivt och stimulerande sätt. Människor har varit i kontakt med naturen i flera århundraden, vilket har utvecklat ett behov hos människor att befinna sig i naturen. (Greenleaf;Bryant;& Pollock, 2013) Människorna har levt i naturen i mer än 100 000 år, men endast några hundra i städer (Robild & Christensen , 2010). Människan behöver därför naturen för att kunna slappna av. Detta ses till exempel i människors tendens att resa till platser där det finns fina utsikter. (Greenleaf;Bryant;& Pollock, 2013)

I naturen kan människan uppleva ett större antal sinnesupplevelser än vad man kan uppleva inomhus. Människan kan exempelvis uppleva temperaturskillnaderna eller vindstyrkan via känslan, blommornas och sommarregnets dofter via luktsinnet, vårens, sommarens, höstens och vinterns landskap via synen, olika ljudlandskap via hörseln och smaken av bland annat bär, grönsaker och frukter via smaken. (Engström ;Juuso;Liljegren;& Alfredsson, 2022, s. 43) Människan använder i naturen de naturliga förmågor som man annars inte använder ofta inomhus som till exempel minne, självinstinkt och motorik. (Capra & Haller, 2016)

Människorna har under de senaste åren utvecklat en mer urban livsstil. Den genomsnittliga människan tillbringar ungefär 90% av sin livstid i urbaniserade områden. (Greenleaf;Bryant;& Pollock, 2013)

Denna tendens att tillbringa den största delen av tiden inomhus ses över hela världen. På samma sätt som att vara i kontakt med naturen medför en rad psykiska och fysiska fördelar för människan, kan att inte tillbringa tillräcklig tid i naturen påverka människan både psykiskt och fysiskt. Att tillbringa mycket tid inomhus kopplas med en rad hälsorisker som till exempel övervikt, hjärtsjukdomar, trötthet eller våld och aggressivitet. (Greenleaf;Bryant;& Pollock, 2013) Denna livsstil har lett till en rad nya stressfaktorer som får stressen att slå på. Lösningen till stressen människor upplever nu för tiden går inte ut på

att fly. Stressen blir längre kvar hos människor nu för tiden än vad den brukade bli förut. (Robild & Christensen , 2010 , s. 13)

Nature-deficit disorder är ett sätt att förklara hur människor påverkas psykiskt, fysiskt och kognitivt av att inte vara i kontakt med naturen (Ackerman , 2018). Nature-deficit disorder är en term som introducerades först året 2005.

En stor del av forskningen lägger fokus på hur människor gynnas av att vara i kontakt med naturen, medan konsekvenserna av att inte vara i kontakt med naturen glöms bort. Uppfinningen av denna term ledde till att en större del av fokuset lades på forskningen av konsekvenserna som naturbristen medför. (Louv, 2019) Att inte få tillräckligt solljus kan leda till högre risk för irritabilitet, trötthet, sjukdomar, depression, alkoholproblem och självmord (Daphne, 2020).

Nature-deficit disorder kan leda till psykisk ohälsa, koncentrationssvårigheter eller övervikt. Detta tillstånd kopplas vidare till det som professionella kallar för ”epidemic of inactivity”. (Louv, 2019) Att vara i kontakt med naturen är därför nödvändig för att ha en känsla av psykisk stabilitet (Ackerman , 2018).

5 Trädgårdsterapi

Trädgårdsterapi är all terapeutisk verksamhet som utförs i en grönmiljö eller en trädgård och som stöder klienten i rehabiliteringsprocessen. Trädgårdsterapin utförs av ett multiprofessionellt team som kan exempelvis bestå av psykologer, fysioterapeuter, trädgårdsmästare och ergoterapeuter. (Green Care Finland, 2023)

Trädgårdsterapi är ett tämligen nytt område som utvecklats utifrån miljöpsykologi, ergoterapi och landskapsarkitektur. Med hjälp av olika teoribildningar försöker man utveckla svar om hur individers fysiska och psykiska välbefinnande stärks av naturen och gröna miljöer. I USA och Storbritannien har trädgårdsterapi utvecklats till ett eget kunskapsområde utifrån mycket teoretisk forskning och praktisk utveckling. (Nilsson, 2009, s. 9) Trädgårdsterapin har då blivit en vanlig form av alternativ vård eller rehabilitering. Trädgårdar erbjuder trygghet och välbehag. Denna typ av trädgårdar reducerar stress, depression och andra psykiska sjukdomar. Trädgårdsterapin ska sedan ge individen ett mera positivt synsätt på livet. (Wang , o.a., 2022, s. 3) Redan i forntida Grekland hade de listat ut att frisk luft och gröna miljöer är väsentligt för individens välbefinnande och deras första

egentliga sjukhus grundades av Hippokrates i en trädgård på ön Kos i Grekland. (Nilsson, 2009, s. 9)

Trädgårdsterapi är en rehabiliteringsmetod där växterna och skötsel av växterna är en relevant faktor i rehabiliteringsprocessen. Den amerikanska trädgårdsassociationen ”*The American Horticultural Therapy Association*” definierar trädgårdsterapi som en kompletterande terapimetod där professionella använder sig av växter, trädgårdsskötsel och naturmiljö i terapiverksamhet och rehabiliteringsprogram. (Suomi, Juusola, & Anundi, 2016, ss. 110,111) Med hjälp av tränad personal har trädgårdsterapi som mål att hjälpa individer med problem som till exempel posttraumatiskt stressyndrom (PTSD), depression och stress. (Wang, o.a., 2022, s. 2) Trädgårdsterapi har visat sig ha en rad fördelar hos äldre och krigsveteraner. Under de senaste åren har en del av forskningen om trädgårdsterapi riktats till att upptäcka hur denna terapi kan gynna kriminella i rehabiliteringsprocessen. (Larson, 2022)

5.1 Trädgårdsterapi i fängelset

Inom kriminalvården fokuserar de professionella på trädgårdsterapiens sociala aspekter och dess fördelar vid beteendeförändring för att fångarna ska få en positiv framåtblick och en vilja till förändring. Vid flera fängelser erbjuder de trädgårdsterapi som ett gemensamt program i stället för individuell trädgårdsterapi. I USA växer brottspåföljdssektorn i snabb takt och där lägger de större del av budgeten på kriminalvård än på skolor. Därför har det blivit utmanande att ta itu med individuella behov där så många fångar har odiagnostiserade och obehandlade psykiska problem. Dessa problem har ofta sin rot i individens barndom med tuffa livsförhållanden och för många kommer deras första kontakt med naturen i fängelset. (Nilsson, 2009, ss. 123- 124) Kriminella behöver en bra terapimetod för att kunna integreras tillbaka till samhället på ett framgångsrikt sätt. Trädgårdsterapi har visat sig vara en framgångsrik terapimetod för att uppnå klientens behandlingsmål. (Ascencio, 2018)

Med hjälp av trädgårdsterapi i fängelse vill man använda sig av trädgårdskunskaper för att minska risken för återfall av kriminalitet. Ascencio (2018) kom fram till att trädgårdsterapi är en effektiv metod för att förebygga återfall av brott och för att förbättra fångarnas livskvalitet. Att upptäcka hur denna terapi bäst kan implementeras inom fängelset är av den orsaken viktigt. Man vill också lära de kriminella att vårda växter för att minska drogmissbruk och att ta hand om sig och deras omgivning. Trädgårdsterapi fokuserar då på att hjälpa fångarna att hantera och överkomma deras gemensamma livsvillkor och

erfarenheter. Fångarna kan då arbeta tillsammans med jordbruk eller gå en landskapsutbildning. (Nilsson, 2009, ss. 127- 128)

Trädgårdsterapi har på ett framgångsrikt sätt implementerats i andra länder än Finland. Lee et al. (2021) kom fram till att trädgårdsterapi hade en positiv inverkan på fångarnas psykiska hälsa. Depressionen minskade och självkänslan ökade bland fångarna. Den största delen av fångarna som deltog i denna undersökning var nöjda med terapimetoden. Ascencio (2018) kom även fram till att trädgårdsterapi hjälper kriminella att lära sig nya förmågor i situationer som inte medför risk för dem. Enligt denna studie kan trädgårdsterapi även ha en positiv inverkan på fångarnas effektivitet, kontroll, framgång och hopp. Daphne (2020) sammanfattar i sin undersökning hur trädgårdsterapi kan skapa en bra känsla över framtiden och kan hjälpa till att behandla negativa känslor över det som hände i det förflutna. Den forskningen som finns gällande hur fångarna påverkas av trädgårdsterapi är bred. Forskningen har dock utförts utanför Finland gränser. Det är därför av stort vikt att forska hur fångar i Finland upplever och påverkas av trädgårdsterapi, för att sedan kunna jämföra dessa resultat med de hittills befintliga forskningarna.

5.2 Trädgårdsterapis påverkan

För att trädgårdsterapi ska lyckas ska den höja den kriminellas självkänsla och odlandets resultat ska öka dennes välbefinnande. I VCCW (Virginia Correctional Center for Women) är tiden en process som visar utvecklingen både i individerna och växterna längst tidens gång. För att rehabiliteringen ska lyckas behöver den kriminella förstå och ha en vilja till förändring, hen måste försöka arbeta sig igenom negativa erfarenheter i livet. Individen måste börja med att skaffa positiva livserfarenheter som kan medföra hopp till framtiden och efter det kan man bearbeta sina tidigare erfarenheter. (Nilsson, 2009, ss. 128-129)

Om man ser på trädgårdsterapi som en metafor till ens egen barndom kan man förstå att barn precis som växter behöver näring, solljus och vatten för att växa upp. Individen ska då kunna se kritiskt på sin barndom och dess omgivning och inse att hen har ansvar för sitt liv och en vilja till förändring. Att individen inser att hen också är värd att vårda är ett viktigt steg i trädgårdsterapi och möjligheten att gå vidare i sitt liv. (Nilsson, 2009, s. 129)

Genom trädgårdsterapi får deltagarna möjlighet att genom deras arbetsinsatser känna sig uppskattade av handledaren, andra deltagare och samhället. Deltagarna får under arbetet lära sig hur mycket vatten och näring en växt behöver. Om en växt blir försummad och dör har

deltagaren inte tagit sitt ansvar över växten, då kan deltagaren ta den till växthuset göra den döda växten till kompost och försöka igen. Detta blir en övning i tålamod då det inte går att påskynda processen och man måste vänta för att få ”skörda sitt pris” till skillnad från vanan att ta det pris man vill ha när man vill ha det. Deltagarna får hantera sin frustration och vänta. Detta höjer självkänslan och belöningen blir större när man väntat och arbetat länge för det. (Nilsson, 2009, s. 131)

För många människor är det lätt att ge upp. Därför uppfattas väntan som det svåraste med trädgårdsarbetet, man måste vänta på att marken blir tillräckligt varm för att växterna skall komma fram efter vinter, och man måste vänta på frostfria nätter. Trädgården lär en människa att man måste låta saker ta sin tid. (Prose, 2015)

6 Trädgårdsarbete

Trädgårdsarbete kan handla om att plantera frön, flytta eller odla växter i krukor, trimma buskar, rensa ogräs och ta hand om trädgården med hjälp av olika verktyg. (Howarth, Brettle, Hardman, & Maden, 2020, s. 4) Som trädgårdsarbetare arbetar man från att så ett frö till att leverera en färdig produkt (AcadeMedia, 2013). Denna verksamhet ses då som arbete för fångarna där de i vissa fall planterar växter som säljs vidare.

Trädgårdsarbete som sysselsättning har sin fokus på praktiska erfarenheter som kan hjälpa individen med framtida anställning och jobb, i stället för att fokusera på de terapeutiska fördelarna med trädgården. Vid trädgårdsarbete utan någon kvalificerad terapeut ingår all typ av trädgårdsarbete som innebär fysisk ansträngning. (Howarth, Brettle, Hardman, & Maden, 2020, s. 4)

7 Green Care

Green Care verksamhet kan definieras som verksamhet som utförs av professionella, vars syfte är att främja deltagarnas hälsa och livskvalitet. Metoden används främst i industriländer. Green Care används främst i naturen eller i gröna miljöer men det kan även användas i sjukhus, äldreboenden och fängelser. Det omfattar då en mängd olika aktiviteter både med natur- och djurassisterande metoder. (Ama Owusuaa, Yeboah Ofori, & Evans, 2021, s. 1) Dessa är ridterapi och socialpedagogisk hästverksamhet, social och terapeutisk trädgårdsterapi, rehabiliterande verksamhet på bondgård och ekopsykologiska metoder. Verksamheten utförs på ett målinriktat, ansvarsfullt och professionellt sätt. (Green Care

Finland, 2023) Det sociala och trädgårdsterapeutiska arbetet involverar växter och trädgårdar för att förstärka människans välmående. Jordbruksarbete och den djurassisterande terapin främjar främst den mentala hälsan och det fysiska välbefinnandet. (Ama Owusuaa, Yeboah Ofori, & Evans, 2021, s. 1)

I Green Care verksamhet strävar man efter att stärka relationen mellan människan och naturen. Verksamheten grundar sig på de element som stärker välmående. I Green Care beaktar man verksamhetens påverkan på naturen, så att även kommande generationer ska kunna njuta av naturen. I verksamheten beaktas även den lokala kulturen- och människorna. Den som erbjuder Green Care verksamhet bör respektera naturens värderingar och lagar som allemansrätten. I Green Care är djuren en samarbetspartner och inte en förbruksvara, den professionella som använder sig av Green Care har även ansvaret för djurens välmående, trivsel och säkerhet. Bidragande faktorer som ökar på klientens välmående i Green Care verksamheten är deltagandet i verksamheten och få själva upplevelsen av Green Care. Professionella bör även erbjuda en sådan främjande verksamhet som ger deltagaren mera möjligheter till göra beslut och handlingar som är livsförändrande. (Suomi, Juusola, & Anundi, 2016, s. 98 & 99)

Green Care verksamhet har använts i de finska fängelserna sedan slutet av 1800-talet, det har varit en del av arbetsverksamheten och försörjningen på fängelserna. Användningen av Green Care i fångvården anses vara från många perspektiv lönsamt. Enligt forskning vid användning av trädgård- och djurassisterad verksamhet utvecklas fångarnas känsla av värde och ansvarskänslan, samt utvecklas fångarnas empatiförmåga. Fångarnas empatikänsla och medkänsla vaknas i användning av trädgårds- och djurassisterad verksamhet, vilket är en av de centrala principerna när det gäller fångarnas rehabiliteringsprocess. I forskningarna har det även framkommit att självdestruktivt beteende har minskat, medan att tro på sina egna förmågor och att kunna påverka sitt liv har vuxit hos fångar. (Vihreä valoa vankiloihin, Green Care opas vankiloihin, 2014, s. 6)

8 Metod

Det önskade resultatet var att få en så omfattande överblick som möjligt av hur trädgårdar och gröna miljöer upplevs av fångarna genom att intervjua professionella som arbetar för brottsförklaringsmyndigheten. Genom intervjuerna ville vi få svar på hur fångar upplever trädgårdar och gröna miljöer utgående från professionellas observationer, vilket innebär att vi skulle använda oss av en metod som möjliggjorde insamlingen av deras berättelser.

Den data som finns gällande ämnet för just den målgruppen som ska analyseras i denna undersökning är otillräckligt. Därför behövdes en empirisk studie utföras för att garantera ett framgångsrikt resultat.

8.1 Metod för datainsamling

Vi har utfört en kvalitativ studie för att kunna beakta målgruppens perspektiv. Kvalitativa metoder möjliggör närhet och en öppen relation mellan forskaren och forskningspersonen. Forskaren får genom utförandet av en kvalitativ undersökning möjligheten av att analysera forskningsämnet inifrån. (Olsson & Sörensen , 2011, s. 18) Det som har analyserats i denna studie är upplevelser, och därmed var det viktigt att få ett inifrånperspektiv.

För att garantera det bästa möjliga resultat har vi använt oss av intervjumetoden. Till skillnad från andra forskningsmetoder som till exempel enkätmetoden, erbjuder intervjumetoden mera flexibilitet (Bell, 2016, s. 189). För att försäkra oss att vi valde de intervjufrågorna som bäst hjälpte oss att svara på våra frågeställningar, började vi med att fundera över möjliga intervjufrågor. Detta gav som resultat en lång lista av frågor. Innan detta hade vi redan bestämt att vi skulle endast välja de åtta mest relevanta frågorna för att få svar på våra frågeställningar bland de frågorna som vi hade listat. De frågorna som vi valde hittas under bilaga 3.

Intervjumetoden gav oss möjligheten att ställa följdfrågor för att erbjuda forskningspersonen möjligheten att fördjupa sig i svaret. Intervjufrågorna ställdes systematiskt från 1 till 8. Om något blev oklart eller om det fanns möjlighet till att skapa ytterligare diskussion om ett ämne ställde vi följdfrågor.

Undersökningens syfte var att genom de professionellas observationer få fram fångars upplevelser av trädgårdar och gröna miljöer genom att intervjua professionella som arbetar för brottspåföljdsmyndigheten. Därför var det viktigt att ge den intervjuade möjligheten att uttrycka sig. Vi möjliggjorde detta genom en ostrukturerad intervju. En ostrukturerad intervju ger undersökningenspersonens möjligheten att föra fram det som är viktigt för hen. En ostrukturerad intervju handlar om ett samtal mellan intervjuaren och den intervjuade, där fokuset ligger på den intervjuades berättelser. (Bell, 2016, s. 190) Den intervjuade fick svara fritt på våra frågor. Som tidigare nämnt låg fokuset i vår intervju på undersökningenspersonen. Vi ställde våra frågor på ett sätt som gav undersökningenspersonen möjlighet att lyfta fram det som var viktigt för hen. Vi ställde öppna frågor.

Genom intervjun försökte vi ändå att fokusera på det som är just relevant för att få svar på forskningsfrågeställningarna. En viss struktur i intervjun som möjliggjorde begränsningen av datainsamlingen till ramarna för forskningsområdet var därför också av stor vikt. Vi utförde av den orsaken en styrd ostrukturerad intervju. En styrd ostrukturerad intervju handlar om en ostrukturerad intervju där forskaren följer en viss struktur för att kunna täcka olika teman under intervjuns gång. Intervjuaren ställer vissa specifika frågor, men ger även respondenten utrymme att uttrycka sig. (Bell, 2016, s. 190) De frågorna som ställdes under intervjun hittas under bilaga 3. Meningen med frågorna var att få svar på våra frågeställningar. Med våra frågor försökte vi därför på att forskningspersonen skulle lyfta fram det som var viktigt för honom inom ramarna för vår undersökning. För att möjliggöra detta informerade vi även forskningspersonerna om syftet och frågeställningarna bakom vår undersökning före intervjun utfördes. Vi inledde även alltid våra intervjuer med att försäkra oss om att undersökningens personen hade gått igenom den informationen som hen hade tilldelats på förhand.

Intervjuerna utfördes via Microsoft teams. I intervjuerna deltog endast en undersökningens person åt gången. Intervjuerna leddes av en person från gruppen för att undvika att det skulle finnas fler intervjuare än undersökningens personer under intervjun. Intervjuerna varade mellan 20 och 30 minuter.

Urvalet består av 4 professionella som jobbar på finska fängelser med trädgårdar och gröna miljöer med fångar. Vi har noggrant undersökt olika fängelser i Finland vars verksamhet involverar gröna miljöer. Under sökningsprocessen av professionella som använder trädgårdar och gröna miljöer med fångar i deras arbete har 9 fängelser som är både öppna och slutna anstalter har kontaktats. Totalt har 3 av dessa 9 fängelser deltagit i intervjuerna för denna undersökning.

Vi har kontaktat fängelsernas direktörer eller vicedirektörer genom e-postmeddelande och telefonsamtal. I samband med detta har vi skickat en sammanfattning av undersökningen där det framkommer syfte, frågeställningar och målgrupp till direktörerna, vicedirektörerna och professionella. Professionella som har deltagit i intervjuerna har inte fått se intervjufrågorna på förhand. Vi har varit även påmint somliga fängelser en ytterligare gång, som har glömt att återkomma ifall de är intresserade att delta i intervjuerna för undersökningen. När vi har sökt information om ett fängelse på brottsförmyndighetens hemsidor, fanns det ibland information om att de erbjöd verksamheter som involverar trädgårdsterapi, gröna miljöer

eller Green Care. När vi sedan kontaktade dessa fängelser kom det fram att informationen var föråldrad och att verksamheten hade avslutats för flera år sedan.

8.2 Metod för analys av data

Att anteckna allt som kommer fram under en ostrukturerad intervju kan vara svårt. Därför spelade vi in ljudet under intervjun. Detta underlättade analysen av den insamlade informationen på efterhand eftersom vi behövde lyssna flera gånger på materialet för att kunna analysera den på ett framgångsrikt sätt.

Inspelningen av ljudet kan leda till uppväckningen av en rad etiska frågor som diskuteras senare i kapitlet om forskningsetiska begränsningar. Kortfattat kan forskningspersonen vägra sig att bli inspelad under intervjun. Ingen av våra intervjuade vägrade att bli inspelad under intervjuerna. Att en respondent skulle ha vägrat att bli inspelad skulle dock inte ha betytt att intervjun var bortkastad. I dessa fall skulle vi ha antecknat ner allt som skulle ha kommit fram under intervjun.

Intervjuerna gav som resultat stora mängder av information som skulle analyseras i sin helhet. Analysen av det materialet som samlas genom en ostrukturerad intervju kan vara svårt att utföras. Vi utförde därför en innehållsanalys. Innehållsanalys är en metod som ofta används vid analysen av stora mängder av data. Innehållsanalys metoden låter forskaren analysera inspelade material ur olika perspektiv och nivåer. (Höglund & Granskär, 2017, s. 219)

Att lägga märke till det som finns bakom orden var av stor betydelse med tanke på undersökningens syfte. Som tidigare nämnt fick vi genom intervjuerna information om annat som inte fås via orden. En analysmetod som möjliggjorde tolkningen av den informationen var lika viktig som den som lät oss samla in den informationen. Vi utförde därför en latent innehållsanalys. En latent innehållsanalys innebär att forskaren kan tolka det som finns bakom respondentens ord (Olsson & Sörensen , 2011, s. 210).

Vår undersökning har en deduktiv ansats. En deduktiv ansats karakteriseras av att forskaren rör sig från teori till data. Det vill säga, forskaren kopplar det som är generellt för alla med det som är specifikt för en specifik person (Höglund & Granskär, 2017, s. 221) Som tidigare nämnt utgjorde kaplans teori, bakgrunden till denna undersökning. Den information som vi fick från våra undersökningsspersoner kopplades till vår teoretiska bakgrund på ett deduktivt sätt.

Under innehållsanalysen gick vi igenom materialet för att lyfta fram de viktigaste delarna. Med viktigt anses sådant som upprepas flera gånger eller sådant som är viktigt för att få svar på undersökningens frågeställningar. De delarna som var viktiga för vår undersökning kodades sedan på det sättet som presenteras i tabell 1.

Tabell 1 Exempel på hur innehållet kommer att analyseras

Text	Meningsenhet	Kod	Underkategori	Tema

Materialet översattes till svenska, då intervjuerna hade utförts på finska. Tolkningen utfördes från vänster till höger i tabellen. Denna kategorisering utfördes utgående från Kaplans teori. Vi skilde tre olika teman under denna process; engagemang, utveckling och återhämtning. Denna kategorisering underlättade framställandet av resultatet. Utvecklandet av förmågor försvårar avslappandet, men när man utvecklat dessa förmågor kan individen börja slappna av. Engagemang innebär att individerna uppskattar det ansvaret som arbetet medför. Hur tolkningen av datamaterialet utförts i praktiken hittas i bilaga 2.

9 Resultat

I de fängelserna som vi har intervjuat har de inte använt konkret trädgårdsterapi som metod, men de har använt liknande verksamheter som något inom Green Care eller gröna miljöer. I vissa fängelser har de tagit hand om boskapsdjur och sått mark och i andra fängelser har de arbetat i växthus. Deras verksamheter har i dessa fall varit mera som sysselsättning för fångarna i stället för terapeutiska verksamheter, men den sysselsättningen har varit viktig för fångarna. Verksamheten är även viktig för att skapa rutiner för fångarna.

Man kan skilja två olika faser i de professionellas observationer av fångarnas upplevelser. Figur 1 är en representation av hur fångarnas upplevelser av fängelsernas gröna miljöer uppdelas i faser. Under den första fasen lär fångarna sig olika förmågor, vilket försvårar avslappandet. Under denna första fas upplever individen sällan avslappning, vilket betyder att gröna miljöer inte har en så stor terapeutisk inverkan hos fångarna. Att fångarna ges möjligheten att sköta om växter och djur ger dem en ansvarskänsla. Stoltheten av att klara av sin uppgift och ansvarskänslan finns kvar både under den första och andra fasen. Under den andra fasen har gröna miljöer en terapeutisk betydelse för fångarna. Gröna miljöer är

under denna andra fas en plats där individen känner sig avslappnad, som väcker fångarnas nyfikenhet, som har betydelse för dem och till vilken de känner samhörighet.

Figur 1 Trädgårdar och gröna miljöer i fängelset

9.1 Första fasen

Att känna samhörighet och engagemang kan tolkas som samma sak. Detta är dock inte fallet. Under den tiden som fångarna engagerar sig i något, kan de sällan slappna av. Att engagera sig med verksamheten innebär att de lär sig nya saker. Det framkommit flera gånger från våra intervjuade att fångarna får utveckla olika förmågor när de är på fältet "Saavat olla aika vapaasti ja sitten he oppivat ajamaan kaiken näköisiä koneita, esim. kurottaja, traktoreita" (sv. De får vara fria och lära sig alla möjliga stora maskiner, till exempel traktor med lyft). Utöver maskiner och teknik ska fångarna även lära sig att exempelvis sköta om djuren. Fångarna engagerar sig och tar ansvar över verksamheten. Även om det kommit fram att fångarna uppskattar att bli sysselsatta och ansvaret som detta medför "he on siit ylpeitä kun heillä on vastuuta" (sv. De är stolta över att de får ta ansvar), ska individen inte bemöta svåra situationer när hen befinner sig i den. Som tidigare nämnt har naturarbetet i fängelset varit mera en sysselsättning för fångarna, vilket kan i sin tur leda till att man förbiser de egenskaper naturen ska ha för att den ska vara terapeutisk.

När fångarna lärt sig de olika processerna i arbetet kan de börja slappna av. Det nämns av de intervjuade att "ihan niin kuin, että sä menet kouluun ensimmäisen päivän ja mietit mitä tää on ja sitt kun oot ollu hetken niin kaikki on tuttua ja tällasta" (sv. På samma sätt som

när du far till skolan för den första dagen och du tänkte, vad är det här, men när du varit en stund blir allt bekant och på plats). Detta kan ha en inverkan på hur snabbt fångarna börjar känna samhörighet till naturen. För att fångarna ska kunna utveckla samhörighet till naturen, behöver naturen vara enkel i den meningen att fången inte ska behöva anstränga sig för att sammankoppla med den (Kaplan , 1995). Även om det inte är svårt för fångarna att hitta den informationen de behöver för att njuta av naturen, tar det några veckor för fångarna tills de kan vara tillräckligt avslappnade för att kunna börja njuta av naturen. Det har kommit fram under intervjuerna att ett sådant tillstånd där fångarna känner sig avslappnade och utvecklar samhörighet till verksamheten börjar utvecklas en till två veckor efter att de börjar med verksamheten.

9.2 Andra fasen

Samhörighet är en stor del av fångarnas vardag i naturen. Denna samhörighet börjar utvecklas när individen vant sig vid arbetet och kan börja slappna av. Fångarna känner samhörighet till naturen och sin omgivning. Fångarna kan skapa en sorts samspel med djuren då de berättar sina bekymmer för dem. En av våra intervjuade berättade att *"he (vangit) puhuvat yleensä lehmille murheensa"* (sv. De (fångar) berättar sina bekymmer för djuren). Denna samhörighet behöver inte nödvändigtvis kännas redan från första stunden, utan att den utvecklas över tiden. De första dagarna kan vissa fångar kan vara omotiverade inför verksamheten, men att utveckla en viss sorts samhörighet till verksamheten blir inte svårt för fångarna. Detta innebär att fångarna har tillgång till den informationen de behöver för att kunna njuta av naturen och att de inte behöver anstränga sig för att kunna hitta den informationen. Det har kommit fram flera gånger under intervjuerna fraser som tyder på detta som till exempel *"sitten se saa olla puolipäiväsenä jos siitä tuntuu ja voin kyllä sanoa että ne puolipäiväiset on yleensä loppunu siihen kahteen viikkoon, ne heti pyytää ett voi olla koko ajan töissä, kuntoutuminen on valtavaa"* (sv. De får vara halva dagar på arbetet ifall de känner för det, men de brukar fråga efter några veckor ifall de får vara hela dagar på arbetet). Denna känsla av samhörighet blir kvar hos fångarna över tiden. Det är inte svårt för fångarna att utveckla samhörighet till verksamheten, men det är inte heller svårt för dem att behålla den över tiden. En av de intervjuade nämnde att *"yleensä kukkaan ei oo kyllä lähtenyt, joka on päässy tänne"* (sv. De som får börja med verksamheten, brukar vanligtvis inte avbryta den). Fångarna känner sig som en del av verksamheten även när de avtjänat färdigt sitt straff. *"Sitten kun he lähtevät siviiliin niin he kysyvät taas kavereilta, miten se ja se eläin, niin*

monelle tulee vastuullisuutta” (sv. Sedan när fången återvänder till det civila livet, frågar hen sina kompisar hur djuren mår. Många känner ansvar över djurens välmående.).

Fångarna känner inte endast samhörighet till naturen. Fångarna upplever allt omkring naturen som en del av verksamheten. Arbetet i naturen kan hjälpa fångarna att slappna av med personal i fängelset. Under den tiden som fångarna befinner sig i naturen kan de även slappna av och prata om sina vardagar med personalen. Det har även kommit fram att *”siellä työlomassa on hirveen helppo keskustella, helpommin kun pöydän ääressä*” (sv. Under arbetet är det väldigt lätt att diskutera, lättare än vid bordet). Allt som omgiver naturen gör fångarna avslappnade, vilket skapar en perfekt miljö för öppenhet.

Fångarna kan slappna av under den tiden som de befinner sig i naturen. En av våra intervjuade nämnde att *”kun ollaan karjatöissä eikä oo hirveesti porukkaa ympärillä, juttu rupee vaan tulee siitä*” (sv. när vi gör boskapsskötsel och det är inte mycket folk runt omkring, börjar diskussionen flöda). Naturen ska vara en plats för att kunna fly från vardagen (Kaplan, 1995). Även om det kommit fram att naturen på fängelset är en plats där det finns möjlighet till avkoppling från vardagen, har vissa av våra intervjuade nämnt att naturen är en plats där fångarna får slappna av och prata om sin vardag *”kun se saa muuta mietittävä, kun sen ei tarte mietiä omia murheita kun se on täällä, se liikkuu ja tekkee näitä*” (sv. När hen rör på sig och gör arbete, får hen tänka på annat i stället för sina bekymmer). Detta kan verka motsägande i den meningen att om man funderar över sin vardag, kan man inte fly från vardagen. Naturen kan dock ge fångarna möjligheten att både bearbeta sina känslor och koppla av. Man kan därför säga att naturen i fängelset är en plats där fångarna kan fly från vardagen.

Under den tiden som fångarna är ute kan de fokusera på annat som inte berör deras vardagar. Fångarna kan uppleva att utomhushusmiljön hjälper dem till att koppla av i den meningen att de kan lägga märke till andra saker som finns i omgivningen. Fångarna som länge befunnit sig i ett stängt fängelse kan exempelvis bli fascinerade över vårens tecken.

Naturen är en plats där fångarna gärna befinner sig i. Det har kommit fram flera gånger att fångarna trivs i naturen. Våra intervjuade har exempelvis nämnt att *”sitten kun heidän pitää olla, jos tulee viikonloppu kaks päivää vapaana, niin he tulisivat monet ilman palkkaa, kun he pääsisivät tulemaan aika on niin pitkä tuolla osastolla maata*” (sv. När veckoslutet kommer och de är lediga två dagar, skulle många komma utan lön för att arbeta eftersom tiden går så långsamt på avdelningarna) eller *”vangit tykkää olla täällä*” (sv. Fångar tycker

om att vara här). Att befinna sig i naturen är ingenting fångarna skulle vara tvungna att göra, men de vill ändå befinna sig där. Naturen är en plats där fångarna känner sig trygga. Fångarna upplever naturen som en plats där ingen blir dömd och där man inte behöver känna rädsla. En av våra intervjuade nämnde att *"he liikkuvat koko aika tuolla eläinten joukossa niin eläimet eivät pelkää heitä eikä he heitä"* (sv. Då fångarna rör sig hela tiden med djuren, är varken djuren rädda för fångarna eller fångarna för djuren).

Denna inställning till naturen förändras över tiden. Som tidigare nämnt kan flera fångar vara omotiverade över verksamheten innan de börjar med den. Naturen ska kunna uppfylla fångarnas förväntningar för att den ska kunna ha en läkande kraft. I många fall är dessa förväntningar inte så höga, vilket kan i sin tur leda till att naturen lättare uppfyller deras förväntningar. Att deras inställning förändras över tiden innebär att naturen är en plats som uppfyller kraven för att individen ska kunna utveckla samhörighet till den.

Även om fångarna trivs i naturen och befinner sig gärna i den, leder fängelsernas uppfattning av naturarbetet till att fångarna måste avstå från den. Fångarna i fängelserna ska i vissa fall välja mellan att arbeta i naturen och att utföra skogsarbete. En av våra intervjuade lyfte fram att *"meille on moni sanonut, että he ei haluaisi mennä metsähallituksen hommiin mutta kun he saavat sen viisin kertaisen palkan, niin se raha tehdään"* (sv. Många har sagt att de inte skulle vilja arbeta i skogen, men då de får fem gånger mera betalt, så lockar pengarna). Detta upprepades flera gånger av våra intervjuade.

Att trädgårdsarbetet används som en sysselsättning i fängelserna påverkar inte endast på naturens terapeutiska inverkan hos fångarna, utan även på fångarnas upplevelse av arbetet i naturen. Även om fångarnas inställning till verksamheten visats sig bli bättre med tiden, kan den bli sämre när fångarna börjar närma sig slutet av sin fängelsetid. Det kommit fram i intervjuerna att *"yleensä kaikki aloittaa työn kun tullee niin ne on ihan pääsääntöisesti yhteistyö haluisia mutta sitten joskus vaan kun loppu lähenee tuomio vähenee niin sitten voi tulla siviilipuolenelementtejä käytökseen"* (sv. Generellt i början är alla fångar samarbetsvilliga, men när slutet av domen närmar sig, kan de civila egenskaper komma fram). Fångarna kan uppleva arbetet i trädgården som en del av systemet, vilket kan i sin tur leda till att de blir mindre samarbetsvilliga då de inte längre kommer att vara en del av verksamheten.

10 Forskningsetiska begränsningar

När vi kontaktade de personerna som utgjorde målgruppen till vår undersökning, skickade vi ut allmän information om vår undersökning. Vi informerade på förhand dessa personer om syftet och frågeställningarna bakom undersökningen. Det är viktigt att respondenterna känner till undersökningens syfte och frågeställningar.

Utöver detta ska undersökningsspersonerna känna till sina rättigheter. Med detta menas att de ska informeras om de etiska riktlinjerna som kommer att vara centrala i undersökningen. (Bell, 2016, s. 190) För att kunna möjliggöra detta skickade vi ut en samtyckesblankett som de personerna som hade accepterat att bli intervjuade skulle skriva under. Denna samtyckesblankett hittas under bilaga 4. Med denna samtyckesblankett informerade vi våra undersökningsspersoner om till exempel deras rättighet att avbryta intervjun utan behov av motivering, hur datamaterialet skulle behandlas, deras rättighet att ställa frågor till oss och deras rättighet till konfidentialitet. Med konfidentialitet menas att forskaren gör ett löfte att man inte beskriver respondenten på ett sätt som det går att identifiera hen (Bell, 2016, s. 190).

Den datainsamlingsmetod som används i denna undersökning försvårar möjligheten av att ge respondenterna löften om anonymitet. Anonymitet betyder att respondenten inte ens ska kunna identifieras av forskaren utifrån sina svar. (Bell, 2016, s. 190)

Förutom samtyckesblanketten skickade vi även ut information om vad de frågorna som skulle ställas under undersökningen handlade om. Undersökningsspersonerna fick även information om metoden i detta skede. Det var viktigt att de skulle vara medvetna om hur intervjun skulle vara uppbyggd, men även om hur den informationen som skulle senare bearbetas av oss.

För att försäkra oss att undersökningsspersonerna var medvetna om denna information, frågade vi innan intervjuerna inleddes om de hade skrivit under samtyckesblanketten och om vi hade lov att spela in intervjun. På detta sätt kunde vi förebygga att eventuella missförstånd skulle uppstå.

Att använda sig av intervjumetoden medförde även en utmaning för oss. Intervjumetoden anses vara en subjektiv metod, vilket betyder att utformningen av intervjun kan leda till att forskaren påverkar forskningspersonens svar (bias) (Bell, 2016, s. 190). Vi formulerade våra frågor på ett sätt som inte påverkar respondenternas svar. Frågorna ställdes på det sättet som

presenteras i bilaga 3. Frågorna ställdes på ett sätt som inte påverkade undersökningspersonens svar. Vi undvek exempelvis att ställa stängda frågor där undersökningspersonen endast kunde svara ja eller nej.

Eftersom att anteckna allt som kom fram under intervjun inte var en möjlighet, spelade vi in intervjuerna. Som tidigare nämnt informerades forskningspersonerna om att de skulle bli inspelade. Forskningspersonerna gav samtycke om att de skulle bli informerade. Vi skulle först spela in samtalen via Microsoft Teams inspelningsprogram, men det var osäkert att spara inspelningarna på en plats som hade uppkoppling till nätet. Det var osäkert eftersom vi hade lovat konfidentialitet till våra forskningspersoner. Vi valde därför att endast spela in ljudet av intervjuerna med en telefon som inte hade koppling till nätet. För att undvika att dessa inspelningar skulle finnas kvar, raderade vi inspelningarna efter att vi hade tolkat materialet.

Under analysen av det insamlade datamaterialet var vi professionella. Vi utgick till exempel ifrån det forskningspersonerna hade sagt. Vi har skrivit citaten på sitt originella språk (finska) under framställandet av resultatet även om undersökningens språk är svenska.

11 Diskussion

Det finns en begränsad mängd undersökningar om gröna miljöer i terapeutiskt syfte för fångar i Finland. Denna undersökning bidrar till utvidgandet av forskningsområdet. I denna undersökning fokuserade vi på fångars upplevelser av gröna miljöer i fängelset genom att intervjua professionella som arbetar med gröna miljöer i fängelset. Vår ursprungliga plan var att intervjua fångarna, men detta skulle ha inneburit att vi skulle ha varit tvungna att vänta på forskningslov. Med tanke på att vi hade en begränsad tidsram var inte detta ett alternativ. Därav valde vi att utgå ifrån de professionellas berättelser. Vi tyckte att detta var genomförbart och att resultatet inte skulle avvika mycket ifrån verkligheten. Man kan dock inte vara helt säker på detta, på grund av att vi utgår ifrån en sekundär källa. Även om de professionellas observationer är pålitliga, kan det finnas faktorer på deras berättelser som gör att resultatet avviker från verkligheten. De professionella kan till exempel vara selektiva med vad de berättar och påverka av den orsaken på denna undersökningens tillförlitlighet.

Det finns en undersökning som gjordes av Heidi Kajander (2013) som beaktar fångarnas upplevelser av gröna miljöer. Enligt Kajander (2013) används gröna miljöer mera som en sysselsättning för fångar än som en terapeutisk verksamhet. Hon kom även fram till att

fångar uppskattar att bli sysselsatta, att gröna miljöer är en plats där fångar kan slappna av och glömma fängselivet, och som har en betydelse för fångarna. Hon berättar också att det finns uppgifter som till exempel att sköta om blommor som inte var lika omtyckta som andra och att verksamhetsplaneringen borde vara individuellt anpassad.

Hennes resultat är i linje med våra resultat. I hennes undersökning lyfter fångarna även fram de negativa sidorna med gröna miljöer i fängelset. Detta kommer inte fram i vår undersökning. Detta kan vara ett resultat av det vi nämnde tidigare. Det vill säga, att de professionella kan vara selektiva i det de berättar. I detta fall har de främst lyft fram de positiva sidorna med deras verksamheter och inte nämnt de negativa sidorna.

Kaplans teori har varit utgångspunkten för denna studie. Vi tycker att den passar in med vår undersökning då teorin har en stark koppling med individens upplevelser. Teorin har underlättat framställandet och tolkandet av resultatet. Den har utgjort en bas för att kunna organisera fångars upplevelser av gröna miljöer. Vi tycker att teorin har en stark koppling till forskningsområdet och att den skulle kunna användas vidare i framtida undersökningar inom området. Fångars upplevelser av gröna miljöer i fängelset har en stark koppling till Kaplans teori. Med detta menar vi att det finns rum för att kunna analysera forskningsfrågor som gäller detta forskningsområde med hjälp av denna teori. Detta gäller inte endast framtida forskningsfrågor utan även undersökningar som redan utförts och som skulle kunna analyseras med denna teori som utgångspunkt.

Resultaten förstärker det som har kommit fram från tidigare undersökningar och utvidgar informationen på forskningsområdet. Detta innebär att vi besvarat våra frågeställningar på det sättet som det var menat. Detta skulle kanske inte ha varit möjligt om vi skulle ha använt oss av en annan metod. Både intervjumetoden och innehållsanalysmetoden har gett oss möjligheten att få ett inifrånperspektiv. Genom intervjuer har vi fått information som vi inte skulle ha fått med en annan metod, som till exempel tonfallet eller sammanhanget. Innehållsanalysmetoden gav oss sedan möjligheten att beakta den informationen för att kunna tolka datamaterialet på rätt sätt. Som tidigare nämnt, intervjuade vi professionella som arbetar med gröna miljöer i fängelset för att få fram fångarnas upplevelser av gröna miljöer i fängelset. Om vi inte skulle ha använt oss av denna metod, skulle vi inte ha haft tillräckligt rum för tolkning av materialet. Detta skulle i sin tur ha lett till att vi skulle ha förbisett viktig information och att resultatet inte skulle ha varit lika tillförlitligt.

I och med vår undersökning har flera frågeställningar uppstått som skulle behöva besvaras i framtida undersökningar. Att besvara på dessa frågeställningar är viktigt för skapandet av en helhetsbild av gröna miljöer i Finlands fängelser.

När vi kontaktade fängelser som enligt brottsförklaringsmyndighetens webbsidor erbjöd verksamhet som involverar gröna miljöer, visade det sig att en stor del av den informationen var föråldrad och att många fängelser hade avslutat verksamheten för flera år sedan. Även om undersökningen tyder på att gröna miljöer har en positiv inverkan på fångars hälsa och på att de upplevs positivt av fångar, har flera fängelser i Finland slutat erbjuda verksamhet som involverar gröna miljöer. Det skulle vara viktigt att framtida undersökningar skulle rikta sig till att förklara orsakerna till detta.

Under våra intervjuer kom det även fram att det fanns individuella bakgrundsfaktorer som påverkade fångarnas upplevelser. Eftersom vi inte hade tillräcklig information för att kunna dra generella slutsatser om ifall det skulle kunna finnas bakgrundsfaktorer som har påverkan på upplevelsen av gröna miljöer och eftersom det inte var en fråga vi försökte besvara, har vi inte lagt fokus på detta. Det behövs framtida undersökningar som tar reda på om det finns bakgrundsfaktorer som till exempel kön, ålder, eller strafflängden som skulle kunna påverka fångars upplevelser av gröna miljöer.

12 Litteraturförteckning

- AcadeMedia. (2013). *Framtid.se*. Hämtat från Trädgårdsarbetare: <https://www.framtid.se/yrke/tradgardsarbetare> den 23 4 2023
- Ackerman , C. E. (den 13 11 2018). *What is Kaplan's Attention Restoration Theory (ART)?* Hämtat från Positive psychology: <https://positivepsychology.com/attention-restoration-theory/>
- Ama Owusuaa, L., Yeboah Ofori, B., & Evans, P. (2021). Green Care as Alternative Therapy: The situation in Ghana. *Hindawi*, 1-7.
- Ascencio, J. (2018). Offenders, Work, and Rehabilitation: Horticultural Therapy as a Social Cognitive Career Theory Intervention for Offenders. *Journal of Therapeutic Horticulture*, 21-28.
- A-Young, L., Kim, S.-Y., Kwon, H., & Park, S.-A. (2021). Horticultural therapy program for mental health of prisoners: A case report. *Integrative Medicine Research*.
- Baybutt, M., Dooris, M., & Farrier, A. (2019). Growing Health in UK prison Settings. *Health Promotion International*, 792-802. doi:10.1093/heapro/day037
- Bell, J. (2016). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Bonham-Corcoran, M., & Armstrong, A. (2022). The benefits of nature-based therapy for the individual and the environment: an integrative review. *Irish Journal of Occupational Therapy*, 16-27.
- Bulman, P., Garcia , M., & Herson, J. (2012). Challenges of conducting research in prisons . *NIJ journal* , 2-30 .
- Byman , O. (den 14 Juni 2022). *valtioneuvosto.fi*. Hämtat från Henriksson presenterade det finländska systemet med öppet fängelse för Belgiens justitsminister: <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1410853/henriksson-presenterade-det-finlandsk-systemet-med-oppet-fangelse-for-belgiens-justitieminister> den 15 3 2023
- Capra , C. L., & Haller, R. L. (2016). *Horticultural Therapy Methods : Connecting People and Plants in Health Care, Human Services, and Therapeutic Programs*. CRC press.
- Daphne, K. Y. (2020). *Prisons, Sustainability and Desistance: Exploring the benefits of therapeutic horticulture programs and animal programs in carceral setting*. Monash University .
- Ekbom, T., Engström, G., & Göransson, B. (1999). *Brott, straff, och kriminalvård*. Borås: Centralityckriet.
- Engström , Å., Juuso, P., Liljegren, M., & Alfredsson, L. L. (2022). *Vård, omsorg och rehabiliteing utomhus* . Lund: Studentlitteratur .
- Ericson, G. (2012). *Rehabilitering inom Kriminalvården*. Hämtat från Sveriges riksdag: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument->

lagar/dokument/interpellation/rehabilitering-inom-kriminalvarden_H010491

- Green Care Finland. (den 13 1 2023). [gcf Finland.fi](https://www.gcf Finland.fi/green-care/). Seinäjoki, Finland. Hämtat från Mitä on Green Care?: <https://www.gcf Finland.fi/green-care/> den 25 Januari 2023
- Greenleaf, A. T., Bryant, R. M., & Pollock, J. B. (2013). *Nature-Based Counseling: Integrating the Healing Benefits of Nature into practice*. Springer Science + Business media .
- Göteborgs Universitet . (den 15 4 2023). *Svensk ordbok* . Hämtat från Göteborgs Universitet : <https://www.gu.se/svenska-spraket/svensk-ordbok>
- Harris, K., & Trauth, J. (2020). Horticulture Therapy Benefits: A Report. *International Journal of Current Science and Multidisciplinary Research*.
- Howarth, M., Brettle, A., Hardman, M., & Maden, M. (2020). What is the evidence for the impact of gardening on health and wellbeing: A scoping review and evidence-based logic model to guide healthcare strategy decision making on the use of gardening approaches as a social prescription. *PMC Pubmed Central*.
- Höglund , B. N., & Granskär, M. (2017). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Kajander, H. (2013). "MIKÄ IHMEEN GREEN CARE?" - - LUONNON JA ELÄIMIEN MERKITYS VANKEINHOIDOSSA.
- Kaplan , S. (1995). The Restorative Benefits of Nature: Toward an Integrative Framework. *Journal of Environmental Psychology*, 189-182.
- Larson, A. (2022). *The Benefits of Horticultural Therapy for Prison Populations*. DigitalCommons.
- Lauerma, H. (2007). Kuinka moni vanki on psyykkisesti terve. *Aikakauskirja Duodecim*, s. 1&2. Hämtat från <https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo96775.pdf> den 8 Mars 2023
- Louv, R. (10 2019). *What is Nature-Deficit Disorder* . Hämtat från <https://www.childrenandnature.org/resources/what-is-nature-deficit-disorder/>
- mtvuutiset. (den 5 Augusti 2011). [mtvuutiset.fi](https://www.mtvuutiset.fi). Hämtat från Mikä on vangin tuntipalkka? Mitä vanki syö aamupalaksi? Näin vangit elävät suljetulla osastolla ja avovankilassa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mika-on-vangin-tuntipalkka-mita-vanki-syo-aamupalaksi-nain-vangit-elavat-suljetulla-osastolla-ja-avovankilassa/1927862#gs.mp7wre> den 9 Januari 2023
- Natur och Kultur. (den 6 1 2023). *Psykologilexikon*. Hämtat från Psykologiguiden: <https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon/?Lookup=externt+bortfall>
- Nilsson, G. (2009). *Trädgårdsterapi*. Lund: Studentlitteratur.
- Ohly , H., White, M., Wheeler, B., Bethel, A., Ukoumunne, O., Nikolau, V., & Garside, R. (2016). Attention restoration theory: A systematic review of the attention

restoration potential of exposure to natural environments. *Journal of toxicology and environmental health* , 305-343.

Olsson , H., & Sörensen , S. (2011). *Forskningsprocessen*. Lund: Liber AB.

Podder, P., & Raychaudhuri, S. (2015). Prison diaries: A qualitative study on life-term prisoners. *Indian Journal of Health & Wellbeing*, 1177-1182.

Prose, F. (2015). Worth all the wait . *Rodales Organic Life* , 34.

Robild , E., & Christensen , A. (2010). *En lisa för själen- trädgård som terapi och friskvård*. Stockholm : Ica bokförlag .

Saari, J. (den 25 1 2021). Suomalaisten vankien elämänlaatu kohtuutasolla. Hämtat från <https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/suomalaisten-vankien-elamanlaatu-kohtuutasolla> den 8 Mars 2023

Suomi , A., Juusola, M., & Anundi , E. (2016). *Vihreä hoiva ja voima* . Helsingfors : Tallinna Raamatutrukikoda.

(2014). *Vihreä valoa vankiloihin, Green Care opas vankiloihin*. Helsingfors: Rikosseuraamuslaitos. Hämtat från https://www.rikosseuraamus.fi/material/attachments/rise/julkaisut-muut/4RI6ShuE3/GreenCare_opas_vankiloihin.pdf den 24 April 2023

Wang , Z., Zhang, Y., Shanshan , L., Tan, L., Guo, W., Lown, M., . . . Liu, J. (2022). Horticultural therapy for general health in older adults: A systematic review and meta- analysis . *Scientific reasearch project* .

Datum för sökning	Databas	Söktermer	Sökfras	Antalträffar	Avgränsningar (Språk, år)	Antal träffar efter avgränsningar	Antal valda artiklar
06.01.2023	EBSCO	Garden therapy, Adults	Garden therapy AND Adults	27	Full text, 2018–2022	3	1
06.01.2023	EBSCO	Horticultural Therapy' or 'therapeutic horticulture' or gardening' or 'green therapy, England, Convicts	Horticultural Therapy' or 'therapeutic horticulture' or gardening' or 'green therapy AND Convicts AND England	2	2019-2019	1	1
08.01.2023	GOOGLE SCHOLAR	Horticultural Therapy, Offenders	Horticultural therapy + offenders	4930	2018–2022, sökningsord endast i artikelns rubrik	1	1
08.01.2023	GOOGLE SCHOLAR	Horticultural Therapy, Prisoners	Horticultural therapy + prisoners	10400	2018–2022, sökningsord endast i artikelns rubrik	1	1
08.01.2023	GOOGLE SCHOLAR	Horticultural Therapy, Prison	Horticultural Therapy + Prison	10400	2018–2022, sökningsord	1	1

					endast i artikelns rubrik		
08.01.2023	GOOGLE SCHOLAR	Horticultural therapy, Benefits	Horticultural Therapy + Benefits	13700	2018-2022, "the benefits of horticultural therapy"	47	1
09.01.2023	SPRINGER LINK	Horticultural therapy, benefit	Horticultural Therapy + Benefits	313	2018-2022, "Benefits" in the title	3	1
09.01.2023	GOOGLE SCHOLAR	Therapeutic Horticulture, Prisons	Therapeutic Horticulture + Prisons	10600	2018–2022, sökningsord endast i artikelns rubrik	1	1
09.01.2023	GOOGLE SCHOLAR	Horticulture therapy, Benefits	Horticulture therapy + Benefits	54600	2018–2022, sökningsord endast i artikelns rubrik	2	1

Text	Meningsenhet	Kod	Underkategori	Tema
Fångarna berättar sina bekymmer till djuren.	Fångarna får bearbeta sina känslor	Bearbeta känslor/Bekvämheter	Kommunikation/Slappna av	Återhämtning
Fångarna har medkänsla för djuren. De kommer till exempel direkt för att anmäla ifall något djur skulle börja halta.	Fångarna har medkänsla för djuren	Medkänsla	Samhörighet	Återhämtning
Djuren är inte rädda för fångarna och fångarna är inte rädda för djuren.	Djuren och fångarna litar på varandra	Förståelse	Gemenskap/Slappna av	Återhämtning
Fångarna är stolta över sig själva då de får ta ansvar över djuren.	Fångarna får ta ansvar och uppskattar det	Ansvarstagande	Ansvar	Engagemang

Fångarna är nöjda då de sysselsätts.	Sysselsättning uppskattas av fångarna	Ansvarstagande	Engagemang	Utveckling
På veckoslutet har de två lediga dagar men de skulle gärna komma för att sköta om djuren under den tiden. De skulle kunna göra det gratis.	Fångarna upplever det inte som ett jobb och tycker om att befinna sig där	Uppskattning	Betydelse	Återhämtning
De får vara fria och de får lära sig att använda olika maskiner.	Fångarna lär sig praktiska kunskaper	Praktiskt lärande/Engagemang	Lärande/Personlig utveckling	Utveckling
När de kommer dit för den första gången kan vissa vara omotiverade inför verksamheten. När de går tillbaka till samhället kan dessa samma fångar kontakta vänner från	Fångarna ändrar sin inställning över tiden och känner samhörighet till platsen även när de är avtjänat straff	Inställning	Samhörighet	Återhämtning

fängelset för att fråga hur djuren mår.				
Då fångarna ska dömas brukar de ringa till fängelset för att fråga om de kan avtjäna sitt straff där på nytt.	Fångarna är nöjda med verksamheten och vill därför avtjäna straff där på nytt	Nöjdhet	Samhörighet	Återhämtning
Första dagarna då de sköter om djuren kan fångarna uppleva att det är mycket nytt att ta in, men de vänjer sig med tiden.	Fångar vänjer sig vid verksamhet med tiden. De måste ändå först lära sig arbetsuppgifter	Lärande/Engagemang	Personlig utveckling	Utveckling
På sommaren får de vara friare och bekvämare vid bondgården än när de arbetar för skogsmyndigheten. På sommaren får de vara	Fångarna tycker om att jobba med djuren och på fälten men väljer ändå arbeten som betalar mer	Nöjdhet	Trivsel	Återhämtning

<p>friare och bekvämare vid bondgården än när de arbetar med skogsarbete. Fångarna har gett feedback att de skulle hellre arbeta vid bondgården men de far till skogen eftersom de får mera betalt.</p>				
<p>Fångarna tycker om att vara här.</p>	<p>Fångarna trivs med verksamheten</p>	<p>Nöjdhet</p>	<p>Trivsel/Betydelse</p>	<p>Återhämtning</p>
<p>Då fångarna arbetar på fältet, är det enklare för dem att öppna sig och berätta sina bekymmer eller om det uppstått konflikter.</p>	<p>Fångarna får bearbeta sina känslor</p>	<p>Bearbeta känslor/Bekvämheter</p>	<p>Kommunikation/Slappna av</p>	<p>Återhämtning</p>

Innan någon får arbeta med denna metod, ska de gå igenom en intervjuprocess. Arbetet sker utanför murarna av ett stängt fängelse.	Att få delta på verksamheten visar att det finns tillit till dem	Tillit/Ansvarstagande	Ansvar	Engagemang
Fångarna får själva välja deras arbetstider. Vissa fångar börjar med att arbeta halva dagar, men väljer att arbeta hela dagar efter några veckor.	Fångarna trivs med verksamheten och blir mera motiverade med tiden då de utvecklar samhörighet till den	Trivsel och motivation	Samhörighet/ Personlig utveckling	Återhämtning
Det är enklare för fångarna att berätta sina bekymmer på fältet än vid skrivbordet.	Fångarna kan lättare berätta om sina problem	Bekvämhets	Samhörighet /kommunikation	Återhämtning

Vissa fångar fortsätter arbeta med detta när de blir frisläppta.	Fångarna tycker om att arbeta på fältet	Trivsel	Betydelse/Positiv upplevelse	Återhämtning
Om en maskin går sönder eller om något är fel, berättar fångarna det för personalen.	Fångarna tar ansvar över verksamheten	Ansvarstagande	Ansvar	Engagemang
Ingen av deltagarna på denna verksamhet har slutat under processen.	Fångarna trivs med verksamheten och slutar inte med den	Trivsel	Betydelse	Återhämtning
Fångar som varit i ett stängt fängelse under en lång period blir fascinerade av naturen och vårens tecken.	Fångarna uppskattar naturen och friheten. De blir fascinerade av naturen.	Uppskattning	Betydelse/Fascination	Återhämtning

Fångarna får tänka på annat när de är ute på fältet eller tar hand om djuren.	Fångarna kan lägga sina bekymmer vid sidan och fokusera på annat.	Avkoppling	Slappna av	Återhämtning
Då fångarna vant sig vid arbetet har de lättare att öppna sig.	Fångarna blir bekväma med omgivningen	Tillit/ Växelverkan	Kommunikation/Slappna av	Återhämtning
I början av fängelsetiden är fångarna samarbetsvilliga men attityden kan förändras när de närmar sig slutet av domen.	Motivationen och intresset för verksamheten minskar vid slutet av domen.	Intresse/ Motivation	Inställning	Utveckling
Tiden går långsammare inomhus. Det känns annorlunda då man är utomhus och får röra på sig.	Utomhusmiljön påverkar fångarnas tidsuppfattning och trivsel.	Trivsel/ Miljö	Fascination/Betydelse	Återhämtning

Fångarna arbetar individuellt med verksamheten.	Fångarna får arbetat självständigt. Det skapar en ansvarskänsla hos fångarna.	Ansvarstagande/Engagemang	Ansvar	Engagemang
Fångarna kommer hellre tidigt till arbetet än för sent.	Fångarna är engagerade med arbetet och kommer därför i tid.	Intresse/ Motivation	Samhörighet/Betydelse	Återhämtning
Verksamheten skapar rutiner åt för fångarna.	Verksamheten är viktig för skapandet av rutiner	Engagemang	Personlig utveckling	Utveckling
Fångarna blir glada då växter växer och blir sålda.	Fångarna blir stolta för att de klarat av att sköta om växterna.	Stolthet	Ansvar	Engagemang
Växelverkan mellan fångarna och professionella samt en trevlig miljö leder till att	Bra relationer och stämning gör att fångarna trivs.	Relationer	Kommunikation /Samhörighet	Återhämtning

fångarna trivs med verksamhet.				
En del av deltagarna märker att verksamheten är en trevlig sysselsättning trots att de har haft en negativ inställning i början	Fångarna utvecklar samhörighet till platsen med tiden och trivs av att vara där.	Utvecklande av samhörighet	Samhörighet/Betydelse	Återhämtning

1. Presentation av den intervjuade (vem, utbildning, yrke) (Detta framkommer inte i resultatet)
2. Hur används trädgårdsterapi och gröna miljöer i ert fängelse? (Hur ofta, längd, grupp, individuellt) Hurdan trädgårdsterapi erbjuder ni?
3. Hur hjälper trädgårdsterapi i fångarnas rehabilitation? Vad är målet? (sociala, fysiskt, psykiskt)
4. Vad har trädgårdsterapi och gröna miljöer för möjligheter och begränsningar i användning med fångar i fängelser?
5. På vilket sätt följer ni upp fångarnas upplevelser av trädgårdsterapi? (Undersökningar, frågor under aktiviteter, feedback)
6. Vilken inställning har fångarna när de börjar trädgårdsterapi?
7. Förändras inställningen under processen?
8. Av de trädgårdsterapeutiska aktiviteter ni erbjuder, vilka är mindre och vilka är mera populära och varför? (På vilket sätt kan de mindre populära utvecklas?)

Suomeksi:

1. Esittely haastateltavasta (esim. Kuka, koulutus, työtehtävä...)
2. Miten puutarhaterapia ja vihreät ympäristöt käytetään teidän vankilassanne? (kuinka usein, pituus, ryhmässä vai yksilönä)
3. Miten puutarhaterapia vaikuttaa vankien kuntoutumiseen, mikä on tavoite? (sosiaalinen, psyykinen ja fyysinen terveys)
4. Onko puutarhaterapian ja viherympäristöiden suhteen rajoitteita, kun sitä käytetään vankilassa vankien kanssa, mitkä ovat sen mahdollisuudet
5. Millä tavalla seuraatte vankien kokemuksia puutarhaterapiasta ja vihreistä ympäristöistä. (tutkimuksia, kysely- tai arviointi lomakkeita, suullinen palaute)
6. Minkälaiset ovat asenteet kun vangit aloittavat puutarhaterapian
7. Muuttuvatko asenteet prosessin aikana
8. Niistä puutarhaterapeutisista aktiviteeteistä, jota tarjoatte, mitkä ovat enemmän suosittuja ja mitkä ovat vähemmän? Miksi? (kehitättekö vähemmän suosittuja aktiviteettejä, vai tuleeko ne ajan myötä suosituimmaksi?)

Samtyckesblankett på svenska för examensarbetet: Trädgård och gröna miljöer med terapeutiskt syfte för kriminella.

- Att ställa upp är helt frivilligt och du kan avbryta intervjun när du vill utan att behöva motivera varför.
- Du har rätt att vara fullt medveten om syftet bakom forskningen.
- Du känner till dina rättigheter under forskningen.
- Inspelning av intervjun kommer att ske, men den kommer att raderas när intervjun har behandlats och bearbetats till text.
- Inspelningarna kommer att sparas på en plats utan utkomst till nätet.
- Du har rätt till konfidentialitet "Forskarna kommer inte att beskriva dig på ett sätt som det går att identifiera dig".
- Du har rätt att ställa frågor till oss.
- Du kan få det färdiga slutarbetet skickat till dig.

Suostumuslomake suomeksi opinnäytetyölle: puutarhaterapian ja vihreiden ympäristöjen terapeutinen tarkoitus rikollisille.

- Osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit keskeyttää ilman että tarvitsee kertoa syytä.
- Sinulla oikeus saada tietää kokonaan mikä on tutkimuksen tarkoitus.
- Sinulla on oikeus tietää oikeuksistasi tutkimuksen aikana
- Haastattelu nauhoitetaan, mutta se tullaan poistamaan, kun nauhoitus on käsitelty ja muutettu tekstiksi
- Nauhoitukset tallennetaan laitteessa mikä ei ole yhteydessä internettiin.
- Sinulla on oikeus anonyymiuuteen ” tutkijat eivät analysoi tuloksia semmoisella tavalla, että sinut voidaan tunnistaa”
- Sinulla on oikeus esittää kysymyksiä meille, tutkimukseen liittyen.

X

Underskrift / Allekirjoitus

Datum / Päivämäärä